

Raport științific

privind implementarea proiectului în perioada 1 septembrie-31 decembrie 2020

Titlu proiect: Reprezentarea răufăcătorului și etica empatiei în narațiunile grafice americane
(PN-III-P1-1.1-PD-2019-0460, contract nr. 85/2020)

Director: Lect. Dr. Dragoș Manea

1. Activitate de documentare-cercetare:

În perioada 1 septembrie-31 decembrie 2020, am desfășurat activități de cercetare pe tema principală a proiectului, care se axează pe reprezentarea răufăcătorului într-o serie de narațiuni grafice relevante. În prima etapă a acestui proiect, sub îndrumarea doamnei profesor doctor Rodica Mihăilă, am desfășurat documentare preliminară în vederea consolidării aparatului teoretic pentru stabilirea unor noi relații productive între studiul benzii desenate, memoriei culturale, răufăcătorului și eticii, precum și identificarea surplusului conceptual sugerat de politologul Scott Strauss.

Astfel, am revăzut concepte importante care stau la baza studiilor despre memorie, violență, răufăcători și bandă desenată, precum și concepte relevante din sfera eticii. Astfel, m-am familiarizat din nou cu concepte timpurii, care pun accent asupra perspectivei victimei, precum „epoca mărturiei” (Felman și Laub 1992; Wieviorka 2006), dar și cu teme de discuție incluse în ceea ce Raya Morag a numit, mai de curând, „epoca răufăcătorului” (2018). Printre acestea se numără și „trauma răufăcătorului” (Morag 2013; Mohamed 2015), care include răufăcătorul într-o categorie

care până de curând era dedicate victimelor, aceea a persoanelor traumatizate (în acest caz, de propriile fapte). De asemenea, am reluat concepte din sfera studiilor de bandă desenată cu aplicație pe genocid și violență (Chute 2016; Earle 2017; in ‘t Veld 2019), pentru a înțelege mai bine cum să extind discuția către figura răufăcătorului, în următoarele etape ale proiectului. De asemenea, am reluat câteva lecture despre rolul empatiei (Maibom 2017) din punctul de vedere al psihologiei cognitive (Pinker 2011), al studiilor literare și culturale (Kaplan 2005), filosofice (Prinz 2011; Slote 2007) și al eticii narrative (Phelan 2013, Meretoja 2018).

De asemenea, în această primă etapă, am folosit resursele disponibile în cadrul Bibliotecii Centrului de Studii Americane din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București.

a. Publicații (1 articol acceptat spre publicare)

Am pregătit și trimis un articol care a fost acceptat spre publicare în revista indexată BDI *Studies in Comics*, scris alături de conf. dr. Mihaela Precup (al cărui autor principal sunt), „‘Who are you crying for?’: Empathy, Fantasy and the Framing of the Perpetrator in Nina Bunjevac’s *Bezimena*”. Articolul analizează romanul grafic *Bezimena*, al autoarei Nina Bunjevac și contribuția acestuia la discuția mai largă despre răufăcători, dar mai ales răufăcătorii feminini și complicii acestora. Baza teoretică a lucrării este formată din concepte care aparțin domeniului „perpetrator studies”, cu accentul specific pus asupra perspectivei răufăcătorului. Prin raportarea la un alt roman autobiografic al autoarei (Fatherland, 2014), în care examinează perspectiva propriului său tată, un terorist de extremă dreaptă care a murit în urma unui atentat eșuat cu bombă, dar și prin plasarea intrigii *Bezimena* în alt context autobiografic—unul menționat în post-față ca fiind legat de tema

abuzului sexual—articolul încearcă să dezlege unele din imaginile mai ambigue ale acestei cărți extrem de complexe vizual. De asemenea, articolul arată cum *Bezimena* ne provoacă să abordăm problema complicității feminine la actul de abuz sexual (în acest caz, al unor minore). Astfel, este o operă importantă care plasează responsabilitatea abuzului nu doar asupra răufăcătorului, dar și asupra unei întregi rețele sociale care pornesc de la complicitatea acestuia și care trec prin structuri importante ale societății, cum ar fi școala sau familia. Prin respingerea logicii sentimentalismului și a apelului la empatie, *Bezimena* îi cere cititorului să cerceteze, să descifreze și să judece, în loc să simtă, pur și simplu.

3. În această perioadă, am creat și actualizat pagina proiectului, disponibilă aici:

<https://www.dragosmanea.org/research-projects/>

Director proiect,

Lect. dr. Dragoș Manea